



3. OLDAL
AZ AVHGA
KEZESSÉG-
VÁLLALÁSI
DÍJAINAK
CSÖKKENÉSE



4. OLDAL
TÖBB MINT EGY
GAZDASÁG



8. OLDAL
NÖVEKVŐ
MEZŐGAZDASÁGI
HITELEZÉS

Interjú

FŐSZEREPEBEN A NAPRAKÉSZ AGRÁRHITELEZÉS

A Budapest Bank, az MKB Bank és a Takarékbank közelmúltban lezárult fúziójával létrejött MBH Bank a hazai agrárágazat meghatározó hitelezője, amely a saját banki termékei mellett a különféle támogatott hitelkonstrukciók révén is vezető szerepet tölt be az élelmiszer-gazdaság vállalkozásainak finanszírozásában. A bank komoly lehetőséget lát a magyar agrárszektor fejlődésében. Stratégiai elképzeléseiben és termékfejlesztésében kiemelt figyelmet fordít az ágazatban rejlő lehetőségek kihasználására, hatékonyságának és jövedelmezőségének javítására. Erről beszélgettünk Hollósi Dáviddal, az MBH Bank Agrár- és Élelmiszeripari Üzletágának ügyvezető igazgatójával.

Milyen szerepet töltöttek be az MBH Bank elődei az agrárágazat finanszírozásában?

Mindhárom bank más-más területeken volt kimagaslóan erős az agrárszektor finanszírozásában. A Takarékbank hagyományosan a vidék bankja volt, a kisebb családi gazdaságok részére nyújtott pénzügyi szolgáltatásokat. Ennél az ügyfélkörnél - amelyet a klasszikus értelemben vett kereskedelmi bankok nem, vagy csak alacsony kockázatvállalási hajlandóság mellett finanszíroztak - különösen nagy szerepe volt a személyes kapcsolatoknak. Az egykori Budapest Bank leginkább a középvállalatok finanszírozásában járt az élen, míg az MKB Bank a nagyvállalati banki finanszírozásban halmozott fel jelentős tudást, amelyet a mezőgazdaságban és az élelmiszeriparban is kamatoztatott.

A három bank egyesülése révén az MBH Bankban a korábbiaknál is nagyobb rálátásunk van a teljes élelmiszer-termékpályára, a legkisebb mezőgazdasági termelőktől a magas feldolgozottságú termékeket exportáló üzemekig. Minden szegmensben erősebb lett a jelenlétünk, élen járunk az ágazat finanszírozásában. A magyar bankszektorban egyedülként működtetünk önálló agrár- és élelmiszeripari üzletágot, agrármodellünk egyedülálló a piacon. Országsszerte csaknem negyven Agrárcentrumban közvetlenül szolgáljuk ki hozzávetőleg 30 ezer ügyfelünket. Ugyancsak országsszerte elérhető, külön csapatunk gondoskodik a nagyvállalati agrár-élelmiszeripari partnereink finanszírozásáról. Egy ekkora portfólió kezelése nagy lehetőség, de nagy felelősség is egyben, amihez bizalomra van szükség ügyfeleink, partnereink részéről.

HOLLÓSI DÁVID



AKTUÁLIS MEGOLDÁSOKAT KELL KÍNÁLNI ÜGYFELEINKNEK, ÉLETSZERŰ ÉS HATÉKONY FINANSZÍROZÁSRA TÖREKSZÜNK.

A mostani változó körülmények és kihívások közepette hogyan ítéli meg az MBH Bank az élelmiszer-gazdaságban rejlő üzleti lehetőségeket?

A koronavírus-világjárvány kitörése óta nemcsak az élelmiszer-gazdaság, hanem kis túlzással az egész világ gazdaság hullámvasúton van, az amúgy is gyorsan változó körülményeket pedig csak tovább súlyosbította az immár több mint egy éve tartó orosz-ukrán háború. Szűkebben az élelmiszer-gazdaságot nézve viszont nem lehet elégszer hangsúlyozni, hogy az ágazat alkalmazkodóképessége rendkívüli, pedig olyan szegmensről beszélünk, amelyben az alapvető termelési tényezők nem mozdíthatók. Az elmúlt évek bebizonyították, amit már korábban is mondtunk, hogy az élelmiszer-termelés, az ellátás biztonsága stratégiai jelentőségű. Emiatt is fontos, hogy kormányzati támogatások révén a most kezdődött új Közös Agrárpolitikában háromszor annyi forrás jut a vidéknek, mint az előző támogatási ciklusban. Ez nagyon erős lökést adhat a hazai élelmiszer-gazdaság fejlődésének. Jelentős tartalékok aknázhatók ki a hatékonysági mutatók és az átlaghozamok javításával, illetve az élelmiszeripar gyorsabb fejlesztésével. A versenyképesség és a termelékenység javításában az élelmiszeripar előrelépésének, a nemzetközi szinten jegyzett magyar márkák kialakításának, a logisztikai rendszer fejlesztésének meghatározó szerepe lesz. Bankunk jó adottságokkal és felkészültséggel rendelkezik a fejlődés üzletileg is eredményes finanszírozásának biztosításához.

Melyek lesznek a banki agrárhitelezési politika alapvető vonásai? Várhatóak-e ebben újdonságok?

Most úgy látjuk, hogy 2024-től komoly beruházási ciklus indulhat el a magyar mezőgazdaságban és az élelmiszeriparban, persze ehhez szükséges, hogy a kamatszint is a beruházásokat ösztönző szintre csökkenjen. A mai, 15-20 százalékos piaci kamatok sajnos olyan terhet jelentenek, amelyet gyakorlatilag lehetetlen a beruházásból kitermelni. Jelenleg az államilag támogatott hitelprogramok jelenthetnek nagy segítséget. Általánosságban véve nem most van itt a beruházások ideje, de hamarosan változhat a helyzet.

Azt is látjuk, hogy egyre nagyobb szükség van a még magasabb szintű pénzügyi megoldásokra, a minél szélesebb körű szolgáltatásokra. Ránk is igaz, ami az agrárágazat egészére: egyre inkább a megszokásokat meghaladva kell gondolkodnunk, gyorsan kell reagálnunk a piaci változásokra, aktuális megoldásokat kell kínálnunk ügyfeleinknek. Életszerű és hatékony finanszírozásra törekszünk. Nagy hangsúlyt fektetünk arra is, hogy egyre szorosabb szakmai partnerei legyünk ügyfeleinknek, legyen szó akár az egyes ágazatokat általánosan érintő kihívásokról, akár a napjainkban egyre inkább meghatározó specializációról. A finanszírozási döntés meghozatalánál az agrárügyfelek esetében nemcsak a pénzügyi mutatókat vizsgáljuk, hanem komplexen, más információkat, például a termékciklust, a gazdálkodó múltját és perspektíváit is figyelembe vesszük döntéseinknél. Ügyfeleinknek nemcsak múltbeli gazdálkodását tekintjük át, hanem a jövőbemetató üzleti modelleket, elképzeléseket is igyekszünk felkarolni. Az erős ágazati beágyazottságunk alapvető támaszt jelent ebben.

A hitelezési tevékenység miként alakult az elmúlt években? Lesz-e ebben változás? Mely támogatott hitelkonstrukciók voltak és lesznek elérhetőek a banknál?

A teljes hazai mezőgazdasági és élelmiszeripari hitelállomány hozzávetőleg 1800 milliárd forintot tesz ki, ennek nagyságrendileg a

harmadát az MBH Bank kezeli. A mintegy 4,5 millió hektár szántóföldből a gazdálkodók, a feldolgozók és a kereskedők révén mintegy kétmillió hektárral „állunk kapcsolatban” valamilyen formában. 2022-ben 250 milliárd forint új hitel került az agráriumba, ennek csaknem a felét mi biztosítottuk. Ebből is látszik, hogy erős az elköteleződésünk, és a jövőben is az marad. Üzletágunk nagyon sikeres évet zárt tavaly, kiemelten a forgóeszköz-hitelezésben voltunk a szektor segítségére, ez a munka 2023-ban, egy szintén kihívásokkal teli évben is folytatódik. A magyar agrárfinanszírozásnak azonban nemzetközi összehasonlításban vannak elmaradásai. Az egy hektár szántóterületre vetített finanszírozásban ugyan nagyot léptünk előre az elmúlt több mint tíz évben, de az e tekintetben élenjáró országok, például Hollandia jócskán előttünk van. A támogatott hitelkonstrukciók terén az Agrár Széchenyi Programokban egyértelműen piacvezetők vagyunk, kollégáink nagy szakértelemmel, magas szinten szolgálják ki ügyfeleinket. Az Agrár Széchenyi Kártya szerződések csaknem 80 százalékát - tízezer ügyletet - és több mint ezer élő Agrár Széchenyi Beruházási Hitel-szerződést kezelünk.

Milyen elmozdulások figyelhetők meg a hitelezési termékekben?

Az elmúlt egy-másfél évben az inputanyagárak emelkedése, a készletek finanszírozása és az aszály miatt jelentősen megnőtt a forgóeszközhitelek iránti igény. Likviditás szűkében van az agrárágazat, mi is elsősorban az éven belüli finanszírozási célok további fennakadások nélküli kiszolgálására helyezük a hangsúlyt. Ennek részeként, újonnan elérhető, gyors és egyszerű finanszírozási formát is kínálunk az egységes kérelemben beadott támogatások faktorálásával, beleértve az Agro-ökológiai Program jogcímét is. A támogatott termékekre továbbra is nagy hangsúlyt fektetünk, piacvezetők igyekszünk maradni az Agrár Széchenyi Kártya termékben. Mindazonáltal az MBH Bank létrejöttével szinte kivétel nélkül továbbra is elérhetőek az egykori MKB Bank és Takarékbank korábbi agrártermékei is. A jövőben kiemelt fontosságú lehet például a Vidékfejlesztési Programmal összefüggő finanszírozási igényekre kifejlesztett VP Komplex termékünk. A termőföldhöz kapcsolódó hitel ugyancsak elérhető nálunk, a Hektár Plusz terméknek ráadásul szabadon felhasználható finanszírozási része is van.

Mi az alapítványi kezességvállalás szerepe a hitelezésben? Milyen irányba fejlődhet az MBH Bank és az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány közötti együttműködés?

Az agrárium finanszírozásában meghatározó szerepe van az alapítványi kezességvállalásnak. Lehetővé teszi ugyanis, hogy a klasszikus kereskedelmi banki szektor is egyre inkább részese legyen az agrárium finanszírozásának. A kezességvállalás egyértelműen csökkenti a bank részéről jelentkező hitelkockázatokat, az ügyfél részére pedig egy elenyésző díj fejében szűkíti a bevonandó biztosítéki kört. Tehát a kezességvállalás révén az agrárügyfelek előre tudnak lépni a bonyolultnak tűnő banki minősítésben, a bank oldaláról pedig a kezesség jócskán megnöveli a kockázatvállalási hajlandóságot. Ennek is köszönhető, hogy a banki agrárportfólióink rendkívül jó minőségű, nagyon kevés a nem teljesítő hitelek aránya. A jövőbeni együttműködésünknek véleményem szerint mindinkább tudásalapúnak kell lennie, még inkább meg kell osztanunk egymással az arról szóló ismereteket, hogy a bank, illetve az alapítvány miként látja az agrárágazat helyzetét és folyamatait.

Finanszírozás

AZ AGRÁR-VÁLLALKOZÁSI HITELGARANCIA ALAPÍTVÁNY KEZESSÉGVÁLLALÁSI DÍJAINAK CSÖKKENÉSE

Az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány (AVHGA) általános célja a vidéki, de főként az agrárvállalkozások hitelképességének növelése, hitelhez jutási feltételeinek javítása, pénzügyi életképességének biztosítása, s így a vidék fejlődésének előmozdítása. Ezt szolgálja a hitel, a bankgarancia, a lízing és a faktoring ügyletekhez igénybe vehető, nagyrészt állami viszontgarancia melletti készfizető kezességnyújtás. Az alapítvány folyamatosan arra törekszik, hogy a kezességet a legkedvezőbb díjon nyújtsa, az állami támogatási szabályok által biztosított keretek között, így a kezességvállalási díjak 2023. július 1-jétől ismét mérséklődnek.

A piaci kezességi díj évenkénti mértéke az elsődleges agrárügyleteknél a beruházási kölcsön-, hitel- és lízingszerződés; a forgóeszköz kölcsön-, hitel-, hitelkeret, többcélú hitelkeretszerződés; illetve a pénzügyi intézményi garanciaszerződés, garancia keretszerződés esetén egy százalék alá csökken. A nem elsődleges agrárügyleteknél szintén kedvezőbb lesz a díjazás, jellemzően valamivel egy százalék feletti lesz. Azok a vállalkozások kapják a kezességet piaci díjon, akiknek már nincs szabad támogatási keretük, amelynek terhére a kezesség és a költségvetési díjtámogatást támogatástartalma terhelni lehetne.

Az állami támogatásnak minősülő kedvezményes éves kezességi díj mértéke költségvetési díjtámogatással 0,2 százalék lesz a hitelösszegre vetítve, mind a folyószámlahitelekhez, forgóeszköz



hitelekhez és a bankgarancia ügyletekhez. Beruházási hitelek esetén továbbra is az első két számlázási időszakban az ügyfelek ingyenesen kapják a kezességet, majd a hátralévő futamidőben 0,22%-ra csökken évente a díj a hitelösszegre vetítve. Az Agrár Széchenyi Újraindítási Beruházási Hitel Program és Széchenyi Mikrohitel konstrukció évenkénti kezességi díjai is kedvezőbbek lesznek. Az AVHGA kezességének feltételeit a mindenkor hatályos Üzletszabályzata és annak mellékletei tartalmazzák.

Támogatás

BORÁSZATI GÉPEK ÉS TECHNOLÓGIAI BERENDEZÉSEK BESZERZÉSÉNEK TÁMOGATÁSA

Az Európai Mezőgazdasági Garancia Alapból a borászati gépek, technológiai berendezések beszerzéséhez igényelhető támogatásról szóló 53/2020. (X. 27.) AM rendelet alapján a hazai borászatok jelentős összegű finanszírozási forráshoz juthatnak hozzá, amelyet gépek és technológiai berendezések beszerzésére vehetnek igénybe.

A támogatható tevékenységek az alábbiak:

- a szőlőfeldolgozáshoz, mustkezeléshez, bor-, pezsgő- vagy habzóborkezeléshez, bor-, pezsgő vagy habzóbor kezeléséhez, tárolásához, érleléséhez és kiszéréséhez kapcsolódó, új, első üzembehelyezésű borászati gép beszerzése, új, első üzembehelyezésű technológiai rendszer kialakítása;
- a szőlőfeldolgozáshoz, valamint a borászati technológiához kapcsolódó, üzemben belüli anyagmozgatáshoz, anyagtovábbításhoz, raktározáshoz, illetve csomagoláshoz kapcsolódó, új, első üzembehelyezésű borászati gép beszerzése;

- a támogatott borászati gép vagy technológiai berendezés üzemeltetését szolgáló napelem- vagy napkollektorrendszer beszerzése és üzembe helyezése.

A támogatás olyan első alkalommal üzembe helyezett borászati gépek, technológiai berendezések beszerzéséhez nyújtható, amelyek hozzájárulnak a borászati üzemek szőlőfeldolgozó, borkészítési vagy palackozási infrastruktúrájának fejlesztéséhez, valamint javítják a kérelmező versenyképességét. A 2021-2023. pénzügyi évekre vonatkozó támogatás mértéke összesen 30 millió eurónak megfelelő forintösszeg. Az elérhető támogatás a már megvalósított borászati beruházás ráfordításainak legfeljebb 50 százaléka, és maximum 100 millió forint lehet. A mostani borpiaci évben az érintett borászatoknak - a 2022. január 15. és február 15. között beadott és jóváhagyott támogatási kérelmek alapján - 2023. április 10. és május 2. között kellett benyújtaniuk kifizetési kérelmüket. A jogosultak részére várhatóan a nyár első felében folyósítják az elnyert támogatási összeget.

Interjú

TÖBB MINT EGY GAZDASÁG

A szarvasi körzet meghatározó gazdasága a Nagyrét Farm Kft., amely saját és bérelt földeken, valamint integrációban növénytermesztéssel és input anyagok forgalmazásával, továbbá terménykereskedelemmel foglalkozik. Több száz termelő kötődik valamilyen módon ehhez a szervezethez.

A cég gazdasági, ezen belül a növénytermesztéssel kapcsolatos helyzetének bemutatására Lestyan-Goda Zsombor tulajdonos ügyvezetőt kértük meg.

A gazdasági tevékenységünk több önálló, ám egymással összefüggő területet foglal magába. A korábbi vállalkozásunkból átalakult Nagyrét Farm Kft. kereskedelemmel és szaktanácsadással foglalkozik. Tevékenységi körébe tartozik az input anyagok – műtrágya, növényvédőszer – és vetőmag forgalmazása, valamint a termények felvásárlása, értékesítése. A saját családi gazdaság területe bérleményekkel együtt közel 2000 hektár. További mintegy 3000 hektárnyi szántóföldön gazdálkodunk az integrációban érintett 150 Szarvas környéki termelő okán. A termelés elejétől a végéig a gépparkunkkal növénytermesztési szolgáltatást látunk el. Ezen kívül a szarvasi és a tágabb békési régió megközelítőleg 300 termelője tőlünk vásárolja az input anyagokat. Örménykúton van egy nagy telepünk, ami 12 ezer tonna terménytároló kapacitással bír, itt vásároljuk fel a terményt, és azzal kereskedünk. A terményforgalmunk az átlagos években 30 ezer tonna körül van. Az integráción belül foglalkozunk zöldség-növényekkel is. Paradicsmot, zöldborsót, csemegekukoricát 250 hektáron, hibridkukoricát 300 hektáron termelünk. Földjeink közel 60%-a öntözhető, amelyből mintegy ezer hektárt évente folyamatosan öntözünk is. Elmondhatjuk, hogy évről évre nő a gazdaság területe, amelynek oka a generációváltás, valamint hogy a fiatalok már nem viszik tovább a gazdálkodást. Sokan adják bérbe vagy teljes integrációba a földjüket, de az eladás mellett is többen döntenek. A következő időszakban ez a tendencia minden jel szerint folytatódni fog, hiszen a tapasztalatok alapján kevés fiatal választja élethivatásának a mezőgazdaságot.

LESTYAN-GODA ZSOMBOR

A TERMÉNYFORGALMUNK AZ ÁTLAGOS ÉVEKBEN 30 EZER TONNA KÖRÜL VAN.

A nem kis tőkét igénylő műszaki háttér megteremtéséről és szinten tartásáról a következőket mondta az ügyvezető:

Ahhoz, hogy ekkora területen a biológiai határidőket megfelelően be tudjuk tartani, vagyis optimális időben és minőségben elvégezzük a munkákat, nagy és korszerű gépparkot kell üzemeltetni, ezért mindig különös figyelmet fordítottunk a műszaki háttér megteremtésére, magas szinten tartására. A gépparkunk nagyon korszerű, a gumihevederes traktortól a kistraktorig minden szükséges erőgéppel rendelkezünk. Négy nagyteljesítményű kombájnunk van, amelyekkel gond nélkül megoldható az éves betakarítás. Az összes terményt az örménykúti telepre szállítjuk, majd ott tisztítjuk, szárítjuk, tároljuk. Dicsekvés nélkül mondhatom, hogy egy szép integrációt sikerült kiépítenünk. A következő években az lesz a feladat, hogy ezt fenntartsuk. Most úgy látom, hogy a jelenlegi méret, az ötezer hektár még áttekinthető, kézben tartható, de a bővülés határán vagyunk. Nem akarom, hogy az üzem méret növelése a gazdaságosság rovására menjen, mint néhány helyen látni, ahol túl sokat vállalnak, aztán nem bírnak vele: nő az üzem, de a nyereség nem lesz nagyobb. Miközben tudom, hogy az integráció által megművelhető földterület mérete a maximális határon van, a másik oldalon érzem a nyomást: sorban ajánlják fel az újabb területeket, vegyük meg ezt is, azt is, csak három, öt, vagy nyolc hektár. Aztán vásárolni kell egy új traktort, egy új permetezőgépet, fel kell venni egy új dolgozót... Ez egy öngerjesztő folyamat, amelynek a végén előállhat, hogy hitelből élünk, mindannyian kevesebbet tudunk tartálékolni. Azt vallom, hogy meg kell találni az optimális méretet, különösen most, amikor kiszámíthatatlan a gazdasági környezet. Gondoljunk csak bele: a múlt év úgy indult, hogy a következő években csúcsokat fogunk dönteni, aztán nagyot fordult a világ, mostanra már az a cél, hogy életben maradjunk, mert a termények árai október óta folyamatosan csökkennek, miközben az input anyagok árai 40-50 százalékkal emelkedtek egy év alatt.

Hogyan tudták ellensúlyozni a gyorsan változó árak hatásait?

Tavaly év elején nagyobb gabonakészlettel rendelkezünk, amelyet akkor sikerült jó áron értékesíteni. Azon volt egy extraprofit, amelyet aztán az év végére fel is éltünk. Betakarításkor volt a legmagasabb a búza ára, szerencsére nagy kockázatokba nem mentünk bele. Most tele vannak a raktárak, sok termény maradt tavalyról, mindemellett alacsonyak az árak, és nem látjuk, hogy mi fogja megváltoztatni ezt a helyzetet. Szerintem ez egy ideig így fog maradni, legalábbis most ezzel számolunk. A korábbi tendencia, miszerint aratás után alacsonyabbak az árak, és fokozatosan mennek felfelé, most megtört. Igaz, hogy nagyban közrejátszott az ukrán termények piacra kerülése, de figyelmeztető jel, hogy a korábban megszokott piaci biztonság helyett nőnek a kockázatok, a legváratlanabb helyzetekkel is számolni kell. Most abban bízunk, hogy idén nem lesz a tavalyihoz hasonló aszály. Az viszont tény, hogy egyre inkább mediterrán jellegű lesz az időjárás a szarvasi régióban is. Ehhez a klimatikus változáshoz az agrotechnikai eljárásoktól a növényváltásig minden módon próbálunk alkalmazkodni. Az agrotechnikát illetően az utóbbi 2-3 évben a fő irányvonalunk a vízmegtartó talajművelés volt. A kötöttebb talajo-



MEG KELL TALÁLNI AZ OPTIMÁLIS MÉRETET, KÜLÖNÖSEN MOST, AMIKOR KISZÁMÍTHATATLAN A GAZDASÁGI KÖRNYEZET.

kat nem szántjuk, csak lazítjuk, ezzel is próbáljuk a talaj vízháztartását javítani, csak a homokosabb, és a csernozjom típusú talajokon szántunk. Amennyire lehet, törekszünk arra, hogy a kukoricatermő terület egy részét szárazságtűrő, és a meleget jobban elviselő növényekkel kiváltjuk. Második éve vetünk már szemescirkot, és idén újra elkezdtük az olajretek termelését. Kezdjük szélesíteni a skálát olyan növényekkel, amelyek előveteménynek is megfelelnek. A váltást indokolja az is, hogy várhatóan nőni fog a cirok iránti kereslet, hiszen több takarmánygyár receptúrájába bekerült a takarmánycirok, mivel a cirokmag nincs kitéve toxinoknak, mint a búza vagy a kukorica. Ezt a felhajtóerőt próbáljuk kihasználni. Úgy látom, hogy idén a korábban megszőkött mennyiségnél 10-20 százalékkal több búza kerül majd a tárolókba, ezért ősszel várhatóan jelentősen visszaesik a vetésterülete. Ugyanaz a helyzet áll elő, mint az utolsó három évben a repcetermesztésben. Mi is korábban 3-400 hektár repcét vetettünk, idén már csak 27 hektárt. Mindezt a vetőmag forgalomból látom. Tavaly nagyon sok kalászos vetőmagot rendeltek tőlünk, az összeset egyből eladtuk, pedig nem volt kevés. Ebből következtetek arra, hogy sok búza és árpa terem az idén. A saját családi gazdaságomban ezért csökkentettem a kalászosok vetésterületét, mint ahogyan napraforgóból is kevesebbet vetettem. A kukoricát részesítettem előnyben, miközben a múlt évi tapasztalatok alapján más gazdálkodók épp csökkentették annak területét. Egyrészt arra számítok, hogy nem lesz akkora aszály, mint tavaly, másrészt mivel kisebb az országos vetésterület, talán jobb ára lesz a kukoricának. Még ha kevesebb terem is, az ár ellensúlyozza. Persze ezt a számítást is keresztbe húzhatja a tavalyi aszályos időszak megismétlődése. Úgy látom, hogy ez az év komoly változásokat hozhat. Jóllehet, hogy tavaly kevés volt a termés, de magasabb ár alakult ki, ezzel szemben, ha idén is gyenge termés lesz és közben alacsonyan marad az ár, akkor az őstermelők nagy része biztosan abbahagyja a gazdálkodást, nem csak az idősebbek, hanem azok is, akik a bizonytalanság miatt nem akarnak tovább kockáztatni. Ők inkább bérbe adják, vagy eladják a földjeiket. Ha így alakul, akkor ránk is erős nyomás nehezedik, hiszen sorra fogják felajánlani a földjüket. Inkább a biztonságot választják, mint a kockázatos termelést. Ugyanígy mi is, amennyire lehet, a legbiztonságosabb gazdálkodásra törekszünk, tavaly 10 milliárd forint fölötti árbevételünk volt, ezt meg akarjuk tartani.

Hogyan segíti a bank a törekvéseiket?

Nagy segítséget kaptunk a nemrégiben fúzióba lépett MKB Banktól, amely most már MBH Bank néven működik. Az aszálykár enyhítését szolgáló hitellel egyaránt tudta segíteni a családi

gazdaságunkat, és a kereskedő cégünket is. Még korábban, a kamatemelések előtt, kedvező kondíciók mellett jutottunk fix kamatozású folyószámla és közraktári hitelhez, amelyek nagyban segítettek a folyamatos, színvonalas gazdálkodást. Elmondhatom, hogy nagyon jó a kapcsolatunk a bankkal, hiszen nem csak mi törekszünk a folytonos tájékoztatásra, hanem a pénzügyi munkatársai is rendszeresen hívnak bennünket, tudakolván, hogy milyen segítségre van szükségünk, és milyen ajánlataik vannak számunkra. Pontosan átlátják ők is a nehéz helyzetet, és tudják, hogy a mai időkben folyamatosan elkel a segítség. Természetesen, mint minden józan gazdálkodó, arra törekszünk, hogy ne mindent hitelből fedezzünk, de nagy biztonságot ad, hogy bármikor élhetünk a hitel lehetőségével. A stabilitásunkat fokozza, hogy a hiteleink mögött minden esetben az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány készfizető kezessége áll. Segített bennünket a bank és az alapítvány támogatása az olyan nagy beruházásoknál, mint a szárító, tároló telep építése, de például az új gépek vásárlását is banki lízinggel, és mellé igényelt kezességgel oldjuk meg. Most a legfőbb gazdasági, pénzügyi célunk, hogy garantálni tudjuk a cégben dolgozó 28 munkatársnak az anyagi biztonságát. Az utóbbi három évben több jelentős fejlesztés valósult meg, ezzel a beruházások jelenlegi szakasza lezáródik. A következő egy-két évben nagy beruházásokban nem gondolkodunk, inkább kiváruunk, fő célunk a jelenlegi volumen megtartása, és ha lehetőség lesz rá, esetleg kisebb fejlesztéseket valósítunk meg.



Támogatás

AZ EGYSÉGES KÉRELEM BEADÁSA

Ebben az évben 2023. április 20-tól volt lehetőség az egységes kérelmek benyújtására. Az erre vonatkozó új szabályok miatt az Agrárminisztérium most eltekint a késési szankció alkalmazásától, így a gazdálkodók 2023. június 9-ig szankciómentesen adhatták be kérelmüket. Az egységes kérelmet kizárólag elektronikus úton, a Magyar Államkincstár internetes felületén lehet benyújtani, illetve ez évtől a kérelem és jogcímei esetén kötelezővé vált a teljes elektronikus kapcsolattartás.

A kérelemmel több mint 50 jogcímre, intézkedésre lehet támogatási igényt benyújtani, illetve eleget tenni az előírt adatszolgáltatási kötelezettségnek. Újdonság, hogy az egységes kérelem több állapotú jogcímmel bővült. Itt lehet bejelenteni a termeléshez kötött és az átmeneti nemzeti anyajuh támogatási igényt, illetve a méh- és a baromfi állatjóléti kifizetési kérelmeket. Ugyancsak itt kérelmezhető az átmeneti nemzeti tej támogatás és a hizottbika-tartás támogatása, illetve az átmeneti nemzeti extenzifikációs szarvasmarha támogatás történelmi bázisjogosultságának megállapítása.

Az uniós Közös Agrárpolitika 2023-tól hatályos változásai nagymértékben érintik a hazai gazdálkodókat, így az egységes kérelmek beadását is. A területalapú támogatások megszerzéséhez szükséges alapkövetelmények megváltoznak az idei évtől. A kölcsönös megfeleltetés és a zöldítés követelményeinek összeolvadásával létrejött a „feltételeesség” keretrendszere, amely az alaptámogatás „lehívásához” szükséges alapkövetelményeket tartalmazza. Új elem a támogatási rendszerben az Agro-ökológiai program (AÖP), amely az önkéntesen választható, egyéves zöld kötelezettségek teljesítése esetén többlettámogatást biztosít a gazdáknak. Amennyiben a gazdálkodó úgy dönt, hogy csatlakozik a programhoz, úgy a gazdaságában lévő valamennyi területhasznosítás – szántó, egyéb gyepek, ültetvény – esetében teljesítenie kell egy adott szintű zöld vállalatot. A kérelem kitöltésekor meg kell jelölni a gazdálkodó általi vállalkozásokat, illetve annak megvalósítási helyét (táblarészét). Az AÖP-ben résztvevő gazdálkodónak a gazdaságuk teljes területére vezetniük kell a Gazdálkodási Naplót.

Támogatás

MÉG PÁLYÁZHATÓ A MINŐSÉGRENDSZERHEZ CSATLAKOZÁS TÁMOGATÁSA

A minőségi rendszerek keretében előállított termékek magasabb minőséget képviselnek, mint a jogszabályok által támasztott minimum követelményeknek megfelelő, más, hasonló termékek. A Vidékfejlesztési Programban a mezőgazdasági termelők 2023. augusztus 31-ig adhatják be támogatási kérelmüket a „Mezőgazdasági termelők EU-s és nemzeti minőségi rendszerhez történő csatlakozásának támogatása” című (VP3-3.1.1-22 kódszámú) pályázati felhívás alapján. A kiírás célja, hogy erősítse a termelők biztosabb integrációját az élelmiszerláncba, valamint az, hogy az Európai Unió és Magyarország által elismert minőségi rendszerek és az azok keretein belül előállított termékek ismertek és elismertek

legyenek a piacok, valamint a vásárlók körében. A felhívás további célja a mezőgazdasági termelők által előállított magasabb hozzáadott értékű és minőségű mezőgazdasági termékek és élelmiszerek minőségi rendszerekben való részvételének ösztönzése, illetve az ökológiai termelésben részt vevők számának növelése. A rendelkezésre álló támogatási keretösszeg 2 milliárd forint. Az évenkénti vissza nem térítendő támogatás termelőnként és termelői csoportonként 1000 eurónak megfelelő forintösszeg, amely egyösszegű átalány formájában kerül kifizetésre. A kérelem benyújtásának időpontjától függetlenül a támogatás öt éven keresztül vehető igénybe.

Az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány kedvezményes díjú kezességvállalása révén támogatja a gazdálkodókat fejlesztéseik megvalósításában, versenyképességük növelésében.

Az AVHGA kezessége segít, ha a vállalkozás:

- pályázni kíván beruházásokhoz kapcsolódó támogatásokra, de az induláshoz szükséges önrészt csak hitelekkel tudja előteremteni
- beruházási hitelt szeretne felvenni
- növelni szeretné a forráshoz jutás esélyét
- meglévő fedezeteit nem kívánja jelzáloggal terhelni
- rövid távú finanszírozás céljából forgóeszköz vagy folyószámlahitel igénylését tervezi
- kedvezőbbé tenné a bankkal való tárgyalási pozícióját, például más fedezet kiváltásával
- kevés fedezetként bevonható vagyonnal, ingósággal vagy ingatlanlall rendelkezik hitelfelvételkor

Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány

1054 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky út 42-46. | 1392 Budapest, 62. Pf. 289
Zöld szám: 06 80 203 760 | E-mail: office@avhga.hu | www.avhga.hu



**AGRÁR-VÁLLALKOZÁSI
HITELGARANCIA ALAPÍTVÁNY**

A vidékért kezesskedünk



Támogatás

A VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM KÖTELEZETTSÉGVÁLLALÁSI ÖSSZEGÉNEK EMELÉSE

A közelmúltban megjelent 1151/2023. (IV. 24.) Korm. határozat alapján lehetőség nyílt a Vidékfejlesztési Program kötelezettségvállalási összegének emelésére. A határozat kiemeli, hogy a Kormány elkötelezett a Közös Agrárpolitika Stratégia Terv végrehajtása iránt. Ezért a Kormány a vidéki Magyarország megújítása, gazdasági és népességmegtartó erejének növelése, a magyar élelmiszer-önrendelkezés és exportpotenciál erősítése, a hazai mezőgazdaság és élelmiszeripar versenyképességének fejlesztése, és a

gazdálkodók számára kiszámítható agrártámogatások érdekében tesz lépéseket. Egyetért azzal, hogy az agrárminiszter a 2014-2020-as programozási időszakra vonatkozó indikatív támogatási keretösszegekről, valamint a kötelezettségvállalási szükségleteiről szóló 1207/2021. (IV. 29.) Korm. határozat szerinti, a Vidékfejlesztési Programra megállapított maximális kötelezettségvállalási szintet 2023. december 31. napjáig 300 milliárd forinttal megemeli.

A SZARVASMARHA ÁGAZAT TÁMOGATÁSA

Megjelent a tejhasznosítású szarvasmarha ágazatot érintő állatjóléti támogatási felhívás („Tejágazat szerkezetátalakítását kísérő állatjóléti támogatás”, VP3-14.1.1-23 kódszám), melynek keretösszege 28 milliárd forint. A támogatási kérelmeket 2023. május 1. és 31. között lehetett benyújtani. A megvalósítási időszak alatt két mérföldkő tervezhető, a 2023.05.01. és 2024.04.30. közötti, illetve a 2024.05.01. és 2024.12.31. közötti időtartamra. Az állategység/évben meghatározott támogatásra vonatkozó kifizetési igényeket a 2024. és a 2025. évi egységes kérelemben lehet majd beadni.

A felhívás keretében rendelkezésre álló forrásokat a már korábban is futó, hasonló támogatás folytatásaként a nőivarú, tejtermelő szarvasmarhák tartása esetén lehet majd igénybe venni. Az alaptámogatáshoz kapcsolódó kötelezettségeket minden igénylőnek

vállalnia kell. Így az állatsűrűsége, a gondozói felügyeletre, valamint a fejési technológiára és preventív beavatkozásokra vonatkozó kötelezettségeknek is eleget kell tenni. A kiegészítő támogatásokhoz kapcsolódó előírások önkéntesek. Ezek az állattartás természetes körülményeinek biztosítására, valamint a takarmányozásra vonatkozó előírások. A kötelezettségek betartásával az állatok általános jóléte javul, viszont az állattartás költségei ezzel egyidejűleg emelkednek, ezért a megnövekedett többletköltségek kompenzálását célozza a támogatási konstrukció. Kérelmet minden olyan mezőgazdasági termelő benyújthat, aki a nyilvántartási rendszerekben az állatok tartójaként bejegyzett állattartóként szerepel, és akinek tenyészteti maradéktalanul megfelelnek a hatályban lévő állatjóléti előírásoknak, illetve a felhívásban részletezett feltételeknek.

AZ ÖNTÖZÉSFEJLESZTÉSI PÁLYÁZATOK TOVÁBBI MEGHOSSZABBÍTÁSA

Az agrárkormányzat - többek között a szélsőséges időjárási viszonyok, a csapadék egyenetlen eloszlása, és a tavalyi súlyos aszályhelyzet miatt - kiemelt területként kezeli az öntözési és a vízgazdálkodási ágazat fejlesztését. Ezért a Vidékfejlesztési Programban meghirdetett „A mezőgazdasági vízgazdálkodási ágazat fejlesztése” című (VP2-4.1.4-16 kódszámú) és „Az öntözési közösségek együttműködésének támogatása” című (VP5-16.5.2-21 kódszámú) pályázati felhívásokat ismét meghosszabbította. Több szakaszban, 2023. október 1-jéig lehet benyújtani a támogatási kérelmeket.

A vízgazdálkodási beruházásokat támogató kiírás átfogóan biztosít fejlesztési forrást valamennyi, az öntözéshez kapcsolódó tevékenységhez. Így többek között tározótérek, új vízkivételi művek kialakításához, új öntözőgépek és csővezetékek telepítéséhez, és az elavult öntözőrendszerek elemeinek cseréjéhez, a csatornák kotrásához, karbantartásához szükséges gépek, például önjáró kotrógépek beszerzéséhez.

Az agrárkormányzat a rendelkezésre álló vízkészlet hatékonyabb felhasználását is szem előtt tartva ösztönzi a termelők öntözési közösségekbe szerveződését. Az ezt szolgáló támogatási kiírás



révén fejlesztési lehetőség nyílik a meglévő, azonos érdekeltségű öntözőtelepek közös üzemeltetésére és az új öntözési beruházások előkészítésére.

A két pályázati lehetőség alapján a termelők együttesen több tízmilliárd forintos támogatásban részesülhetnek. A jövőben a KAP Stratégiai Terv keretei között lehet majd támogatást igényelni öntözésfejlesztésre, így további 70 milliárd forintot tervez a szaktárca a terület fejlesztésére fordítani. Alapvető cél, hogy az öntözött területek mérete folyamatosan növekedjen, mert öntözéses körülmények között sokkal biztonságosabb lehet a termelés.

NÖVEKVŐ MEZŐGAZDASÁGI HITELEZÉS

A Központi Statisztikai Hivatal, illetve az Agrárközgazdasági Intézet (AKI) adatai szerint a 2022. évben is élénk volt a mezőgazdaságban működő vállalkozások és egyéni gazdaságok hitelfelvétele. Az agrárhitelek állománya kétszámjegyű bővülést mutatott, noha a pénzügyintézetek és a gazdálkodók részéről egyaránt óvatosság volt tapasztalható a hitelfelvétellel kapcsolatban.

A mezőgazdasági hitelek volumene az előző évhez képest mintegy 120 milliárd forinttal nőtt, ami kb. 13-14 százalékos bővülést jelent. A teljes mezőgazdasági hitelállomány 2022 végén meghaladta az 1000 milliárd forintot. A hitelek több mint fele (hosszúlejáratúak 620 milliárd forint) a társas vállalkozásokhoz kapcsolódott, az egyéni gazdaságok csaknem 400 milliárd forint hitelállománnyal rendelkeztek.

A legtöbb mezőgazdasági termelő folyószámlahitelt igényelt, ugyanakkor – jelentős részben a Vidékfejlesztési Program támogatásai segítségével megvalósított fejlesztések révén – a beruházási célú kölcsönök iránt is élénk érdeklődés mutatkozott. A korábbi években tapasztaltakhoz képest kedvezőtlenebb kamatkörnyezet miatt a

legtöbb termelő elsősorban a támogatott konstrukciókat vette igénybe. Így a támogatott hiteleknek volt meghatározó (több mint 60 százalékos) szerepe a hitelpiacon. Ezek közül az Agrár Széchenyi Kártya (ASZK) folyószámlahitel volt az egyik legnépszerűbb, amelynek volumene a teljes mezőgazdasági hitelállomány kb. 17 százalékára rúgott 2022 végén. Az ugyancsak kiemelkedő jelentőségű Növekedési Hitelprogramok (NHP) kölcsönállománya pedig megközelítette az összes hitel 28 százalékát.

A COVID járvány utáni gazdasági fellendülés előmozdítása; az orosz-ukrán háború, illetve a nyári hónapokra kialakult súlyos aszály, a gabona-, olajosnövény-, takarmány-, energia- és műtrágyapiacokon világszerte tapasztalható extrém áremelkedés negatív következményeinek tompítása; a vállalkozások likviditásának fenntartása és versenyképességük erősítése; a beruházások megvalósítása érdekében történő finanszírozási segítségnyújtásnak különösen fontos szerepe lett 2022-ben. Így a mezőgazdasági hitelfelvételt nagymértékben segítette a kezességvállalás, illetve a kamat- és kezességi díjtámogatás.

Az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány (AVHGA) az elmúlt évben is kiemelkedő szerepet töltött be a mezőgazdaság fejlődésében. A 2022. évi mezőgazdasági hitelállomány csaknem 40 százalékához kapcsolódott alapítványi készfizető kezességvállalás. Ugyanakkor a mezőgazdasági egyéni vállalkozások bankkölcsöneinek 50 százalékot meghaladó részét garantálta az AVHGA. A legkeresettebb hiteltermék, amelyhez az AVHGA kezessége kapcsolódott, az Agrár Széchenyi Kártya volt. Egyúttal a gazdálkodók megkülönböztetett érdeklődést tanúsítottak az Agrár Széchenyi Beruházási Hitel MAX, valamint a Krízis Agrárgarancia Program II. nyújtotta finanszírozási lehetőségek iránt is. Az alapítványi kezességgel biztosított fennálló hitelállomány 2022 végén megközelítette az 580 milliárd forintot.



A MEZŐGAZDASÁGI HITELEK VOLUMENE AZ ELŐZŐ ÉVHEZ KÉPEST MINTEGY 120 MILLIÁRD FORINTTAL NŐTT, AMI KB. 13-14 SZÁZALÉKOS BŐVÜLÉST JELENT.